

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
virðislønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Larus uttan fusk

Í dag ætli eg mær at skriva um likkuna, ikki nøkur vísindi, als ikki Phd, men bara nakrar einfaldar og heimfðisligar hugleiðingar.

Likka (Larus fuscus) er ein vakur fuglur, stórir og

hvítur, sera hvítur. Hvítur og frekur tjóvur.

Bara hatta latínska navnið, fuscus. Einku við fusk at gera kortini.

Likkan hevur tað ikki gott longur, síðani reinføriskrøvini hjá ES skolaðu oman yvir okkum sum ein kloakk, sum leypur.

Fyrr livdi likkan av fiskavirkjunum, ella av túninum hjá fiskavirkjunum, tí har lá altíð nógv slógv og annað gott, søtmeti hjá likkum.

Nú eru fá fiskavirki eftir og uttan um tey er reint sum í einari skurðstovu.

Likkurnar hava ringar dagar og ongar jóladagar. Hvørki fyrsta ella annan, hvørjir teir so eru.

Likkan ger somu niðurstøðuna, sum eg havi gjørt: alt var betri fyrr, alt.

Eg sá eina ferð eina likku eta plast, sum lá á vegnum.

Ein likka, ein onnur, situr á einum steni í Hoydalsá, á sama steini, helst sama likkan eisini ár eftir ár. Hon bíðar eftir síli at taka ella dunnuungum, tá teir eru har í ánni nakrar fáar dagar, til likkurnar og krákurnar taka teir.

Høsnarungar skulu heldur ikki kenna seg alt ov tryggjar, havi eg lisið.

Svangligt, ikki bara um veturin, tá tær ikki eru her kortini. Hóast ránfuglur er, er synd í likkuni. Okkurt etandi tveitt út, ella sett út, so eru tær alt fyri eitt, ein heilur likkuflokkur. Hvaðani komu tær? Eitt, tvey, ikki eru stundir til trý, so eru tær har. Tær vóru ongastaðni at siggja fyri tveimum sekundum síðani.

Tær styggja ella reka allar aðrar fuglar burtur, fuglar, sum maturin annars var ætlaður, tá hann varð tveittur út.

Hava nógv gang, likkurnar. Skuri, sum er ungin hjá likkuni, er afturímóti sera neyðarsligur, har hann situr og eymkar seg á húsamønum og aðrastaðni.

Eingir songfuglar, likkan ella skurin, kanska noise, ikki annað.

Men, sum mishátti dunnuungin í ævintýrinum, skurin, hann veksur seg vakran og hvítan. Men ikki dámligan. Og skiftir kyn, málsliga, Skurin hann, likkan hon. Á svenskum hen.

Sama ger, likkan er tann fuglurin, sum eyðkennir summarið í Føroyum mest við sínum gangi og frekleika og nærgangni.

Ágangandi sum ferðafólkinu, sum eisini koma um summarið. Mær dámar annars ikki likkuna.

Tað er ikki tí, at eg skrivi um hana. Mær dámar hana ikki, tí hon tekur dunnuungar. Og teir eru so fittir. Men sjálvandi heldur náttúran sínari egnu javnvág. Hevði dunnan ongan figginda, var ikki livandi her fyri villdunnum. So gjørdist neyðugt at skjóta tær. Og so doyðu tær kortini, dunnum.

So tað nyttar einki at verða sentimentalur, hvørja ferð sjei dunnuungar gerast triggir dagin eftir og ein dagin eftir dagin eftir.

Men syrgiligt er tað kortini.

Likka er ikki væl dámd í Føroyum. Nógv føroysk skip hava fuglanøvn, eisini skipini hjá landinum, hjá okkum øllum. Men, tað eg veit, eitur einki skip Likkan. Hóast skip eru uppkallað eftir øðrum ránfuglum.

Likkan ger sum tjóðfuglurin, fer suðureftir um heystið, men ikki so langt sum tjóðfuglurin. Føroyar styggja hann ikki so illa.

Men hon kemur altíð aftur. Hon gloymir hvørt ár, at her er einki at eta, her er bara heilsufrøði boðað úr Bruxelles.

Tjaldrið kemur at vita, hvussu gongst við fullveldinum. Og so stingur tað av at bíða í heitari londum. Bíða til fánýtis.

Men likkan, hon spyr ongan. Hon kemur og fer. Hóast hon ikki er vælkominn her sum tjaldrið, tjaldur ver vælkominn...Hví tað?

Ája!

Høgtíðin er farin afturum og hjá teimum flestu er gerandisdagurin aftur komin.

Nógv er etið – nógvir pengar eru brúktir og vit hava fingið svøvn og hvíld her myrkastu tíðina á árinum.

Men heilt gerandis er tað ikki vorðið kortini.

Pedagogverkfallið í desember stendur við og tað er hert

Nú er ikki ein tann einasti pedagogur til arbeiðis, burtursæð frá teimum, sum hava fingið undantaksloyvi at arbeiða á stovnum undir Almannaverkinum.

Fyri flestu foreldur kemur verkfallið illa við. Nógv fáa ikki passa sítt arbeiðið meðan onnur mugu plága ommur, abbar og onnur nærandani og biðja tey ansa teimum smáu.

Summi hava ongan at heita á og velja so at skiftast at fara til arbeiðis.

Nú fari eg ikki her at taka støðu

til um pedagogarnir skulu hava so nógv meira í løn nú ella ikki, men eg veit at hetta verkfallið virkar á annan hátt enn mong onnur verkfall.

Eg ógvaðist við, tá ið eg hoyrði, at almennu arbeiðsgevararnir nú lata pedagogunum løn meðan verkfall er.

Kanska havi eg misskilt okkurt, men snýr eitt verkfall seg ikki um at vita hvør er sterkastur og kann halda longst út, uttan at nakað hendir.

Er tað ikki ein spurningur um hvussu stórir streikukassin er og hvussu leingi arbeiðsgevarin megnar at standa ímóti trýstinum fá teimum, sum í hesum føri gjøgnum skattin gjalda fyri eina tænaðu, tey ikki fáa. (Eg veit væl foreldrini eisini gjalda, men tað hava kommunurnar sagt, at tey fáa aftur)

Annika Olsen, formaður í Kommunala Arbeiðsgevarafelagnum tóktist at hoykna fyrst og

Árni Gregersen,
journalistur,
skrivar

lovaði pedagogunum løn í desember. Tað var so tað.

Men nú fortelur landsins figgjarmálaráðharri, at tey hava seianstu 15 árinu goldið løn, sjálv

um fólk eru í verkfalli.

Ája!

Tað er oftast lættast at handfara pengar hjá øðrum heldur enn sær sjálvum. Hjá pedagogfelagnum er

ongin grund at bakka, tí so leingi tey fáa løn frá arbeiðsgevarunum loysir tað ikki at geva seg.

Tá ber væl til at standa stinnur á vígvøllinum.

Ikki fyri at taka støðu í hesum máli, men eg haldi heilt alvorliga, at figgjarmálaráðharrin nú eigur at senda síni fólk til samráðingaborðið og fáa hetta yvirstaðið.

Hevur hon yvirhøvur heimild at gera tað sum hon ger. Beint í móti vegleiðingini um hesi viðurskifti, sum figgjarmálaráðið sjálvt hevur gjørt?

Hvør stendur aftan fyri hetta stuntið, sum luktar langan veg av politikki?

Politiska skipanin hevur verið ómetaliga kúrr, men sjálvandi kann høgtíðin brúkast sum umbergin, men nú skal okkurt henda.

Føroyska samfelagið kann ikki haldast fast í slíkar knípu, serliga ikki tá ið figgjarmálaráðið og kommunurnar geva pedagogunum møguleikan fyri at gera tað.

Við at gjalda teimum løn fyri onki at gera.

Ája